

پاش ئاگر كهوتنهوه: مەترسی فیری نەسوت

زانباری بۆ كۆمەلگ

پەروشی لەسەر فیری نەسوتەكانە. تۆ دەبی نەم زانباریانە كه لەسەر فیری نەسوتەكان لە كۆتایی نەم نامیلکەیدا هاتووە بخوینیتەوه.

چۆن دەزانم كه مۆلكەكەمدا فیری نەسوت بەكار هیندر او؟

فیری نەسوت بەگشتی بەكار هاتووە لە هەموو ئەو بینایانە كه بەر لە ساڵی 1990دا دروست كراون (وێك خانوو و سەیان). ئەم جۆرە فیریانە زۆرجار بەكار هیندر او لە چیمەنتۆی نەسوت كه لە دیوار، سەقف، رووی زەوی، گۆیسوانە، دوو كەلێش و هەروەها روویش پارێزەری روویشەكاندا بەكار هینداوە.

ئاخۆ فیری نەسوتەكان مەترسیدارن؟

5 تاكوو 15 لەسەدی كیشی ئەو بینایانەى كه لەمدا چیمەنتۆی نەسوت بەكار هیندر او پەیموستە بە فیری نەسوتەكان. لە ناوەراستی دەیهی 1980دا، پلینیتی چیمەنتۆ بۆ بینا لە ئۆسترالیا دروست كرا كه فیری نەسوتی تێدا بەكار نەهیندرابوو. گەر بینا بەر لە ساڵی 1990دا دروست كرا، دهبی قەبوولی بكەین كه فیری نەسوتی تێدا بەكار هاتووە و ئیتر پێویست بە تاقیكر دهنە ناكات. فیری نەسوتەكان لەم بینایدا زۆر قایمەن چونكه لەگەڵ چیمەنتۆدا تێكەڵ كراون و لە كاتی بەر هەمەیاندا پەستینراون.

تۆزینەوهی زۆر دەرخستووە كه رێژەى مەترسی فیریەكان كه سەر بەستانە بۆ دهنەوه زۆر كەمه. لەگەڵ ئەمەشدا كاتی بەكار هینانی برگەى وەك مشاری كار مەبای، سمارتە، و درێلە، فیریەكان دەتوانن لە هەوادا بۆ دهنەوه. بەجێ راوێژ كردن لەگەڵ پەشورەكاندا هیچكام لەم كەلوپەلە بەكار مەهینە.

هەلمژینی گازی فیری نەسوتەكان زیانی هەیه بۆ تەندروستی. ئەو فیریانە كه لە كاتی ئاگر كەوتنەمدا لە چیمەنتۆ جیا نەبوونەتەوه و هەروەها ئەو فیریانە لە خۆلەمیش و كەلوپەلی سووتادا ماونەتەوه، هیچ مەترسییەكیان نییه بۆ سەردانەكانی دیمەنى ئاگر كەوتنەوه یان كەسانی تر. مەگەر فیریەكان جیا بكرێنەوه و پاشان هەلمژرێن.

مەلەكەم ئاگرى گرتوو. ئاخۆ فیری نەسوتەكان بۆ من جی مەترسین؟

لێكۆلینەوێكەمان دەرخستووە كه رێژەى فیری بۆلەوه لە ئاگر كەوتنەوانەدا كه لەمدا فیری نەسوتەكان بەكار هیندر او، نەمەندە زۆر نییه كه زیان بەگەینننە تەندروستی. چونكه كاتی ئاگر كەوتنەوه رێژەى بۆلەوهى فیری نەسوتەكان لە هەمدا زۆر كەمه.

لەگەڵ ئەمەشدا هەندىك فیری نەسوت و فیریەكانى تریش دەمینننەوه كه گەر خۆلەمیش و كەلوپەلی بەجیمەو سەروژێر بكرێن و هەلمژینی گازی بۆلەوه لەم دەرگەى مەترسیدار بێت.

گەر بەنیازی سەردانی مەلێكەیت، بەلام نازانیت ئەو ئاخرین بەكەیهوه، دەبی بۆ كەمكر دهنەوهی پەیمەندی لەگەڵ خۆلەمیش و مەترسییەكانى تردا جلوبەرگی پارێزەر لەبەر بكەیت. خاومنى ئەو مەلەكەى سووتاون دەتوانن جلوبەرگی پارێزەر لە ئەنجومەنى شار وەر بگرن.

گەر ئەو كەلوپەلەكانەى كه فیری نەسوتیان تێدا هەمەیهی ئەو مەلەكەى تۆدا سووتاون و یان پینت وایە ئەمە رووی داوه، كەسێك كه مۆلەتى لەناوبردنى فیری نەسوتەكانى هەیه دەبی هەستت بە خاوەنكر دهنەوهی ئەو شوێنە. ئەنجومەنى شار دەتوانت بۆ ئەم ئێشه رێكخستەكان جێبەجێ بكات.

بۆ زانیاری زیاتر

Better Health Channel 2016، فییره نەسووتەکان و تەندروستی تۆ (*Asbestos and your health*)
www.betterhealth.vic.gov.au/health/healthyliving/asbestos-and-your-health

enHealth 2013، فییره نەسووتەکان: رێنماییەک بۆ خاوەن مالهەکان و خەڵکی ناسایی
(Asbestos: A guide for householders and the general public)

www2.health.vic.gov.au/public-health/environmental-health/environmental-health-in-the-home/asbestos-in-the-home

مۆلەتی بلاوکردنەوە و چاپ لە ویلايەتی ڤیکتوریا، 1 Treasury Place, Melbourne.
© ویلايەتی ڤیکتوریا، Department of Health شوباتی 2021

អនុញ្ញាត និងបោះពុម្ពផ្សាយដោយរដ្ឋាភិបាលវិចិត្រវិយ៉ា 1 Treasury Place, Melbourne។
© រដ្ឋវិចិត្រវិយ៉ា Department of Health ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦។